

AZ „UNIVERSUM” HÁBORÚS KÖTETE!

Tartalma:

Haditechnikai olvasmányok; a szárazföldön, a vizen, a vízben és a levegőben vívott harcok fegyvereinek a leírása, azoknak a technikai csodáknak a bemutatása, amelyekkel a mai háború a világot meglepte, a harcszintereknek, a hadsereg táplálásának, a beteg katonák ellátási módjának az ismertetése; a természettudományok, a földrajz és az egészségtan köréből való olvasmányok.

Vevői:

Az «Universum» háborús kötete mindenkit érdekel, nemcsak intézeteket, iskolákat, egyesületeket, könyvtárakat és kórházakat, hanem minden újságolvasó embert, felnőttet, ifjút és családot egyaránt. Az «Universum» háborús kötete az egyetlen magyar könyv, mely a közönség előtt ismeretlen haditechnikai kérdésekre megfelel, ezért e könyvet mindenki szívesen veszi.

Az „Universum” VII. kötete

A HADI TECHNIKA CSODÁIT

tartalmazza.

Számos kép!

64 tanulmány!

Szerzői:

Szerkeszti Dr. HANKÓ VILMOS

Dolgozataikkal közreműködtek:

Apor Dezső	Cholnoky Jenő dr.	Konek Frigyes dr.	Szablender Lajos dr.
Balla Ignác	Farkas Géza dr.	Lasz Samu dr.	Szekeres Kálmán dr.
Berzeviczy Albert dr.	Halmi Gyula	Lobmayer Géza dr.	Szöllősi Zsigmond
Bodócs István	Hankó Vilmos dr.	Mende Jenő	Tompá János dr.
Bogdánfi Ödön	Heller Bernát dr.	Órbán Gyula	Ujj Gyula
Bozóky Endre dr.	Jeamplong Győző	Rákosi Viktor	Windisch Richárd dr.
	Keller Oszkár dr.	Schleicher Aladár dr.	

Terjesztése:

Az «Universum» háborús kötete kiválóan alkalmas arra, hogy vele nagy forgalmat érjen el a könyvkereskedő; ezért kérjük e könyv terjesztésénél minden rendelkezésére álló eszközt igénybe venni. Figyelmébe ajánljuk, hogy ne csak vevőkörének szíveskedjék felajánlani, hanem megtekintésre szétküldeni minél szélesebb körben, különösen a városban tartózkodó katonatiszteknek, akik ma tekintélyes könyvfogyasztók.

Az «Universum» mindenki számára készült; mindenki olvassa!

Ára 8 kor. 50 fill.

Franklin-Társulat kiadása.

6. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 6.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:
Égészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is csatolandó.

NÉMET GÉPFEGYVER-OSZTAG EGY MACZEDÓNIAI HATÁRHEGYEN.

A GÖRÖG HATÁRON. — Jelfy Gyula a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

RUTH KÖNYVE.

REGÉNY. — IRTA LAKATOS LÁSZLÓ.

(Folytatás.)

XVIII.

Julius 25.

Sosem utaztam, sosem tanultam, sosem éltem. Milyen nagy boldogság ez! Vele fogok utazni, tőle fogok tanulni, általa fogok élni.

Szívem és elném mez nélkül tér be a házba, a mely az övé.

Kérni fogok tőle és ő meg fog engem ajándékozni.

Semmit sem fogok tőle néven kérni és ő mindenről tudni fogja, mi illet meg engem és mi nem illet meg engem.

Idegen városban nem tudnék járni, ha lépésem járás közben nem az övéhez simulna és számúzve legyen felemlett a zene, mely nem kedves az ő füleimnek.

Szegény vagyok lélekben és ő rám fogja aggatni a jó ismeretek palástját és be fog permetezni a tiszta tudásnak jó illatával, meg fog világosítani a bölcsességgel, a mely az övé.

Meg fog védeni az ő bátorságával és dédelgetni fog az ő erejével.

Hajlék az ő szeretete.

Koró vagyok, mely szomjasan áll az ő kútjának kaváján.

A setéség vagyok, a melyet ő fog fényben eloszlalni, a homály, melyet ő fog sugárzásban felfényesíteni.

Kicsiny vagyok és ő nagy.

A hűség vagyok, de csak miatta. Ha ő nem volna, kibem gyakorolhatnám az én erőmeimet, melyek csekélyek.

Fény akarok lenni a szemén, illat a haján és lágyaság a kezén. Jóság a lelkében.

Társamnak fogom hívni, hogy társának nevezzen ő is engem.

Előttm volt már ő és most együtt fogunk járni és nem akarok tovább lenni a földön, mint ő.

Élete lesz az életem, akarata fejem koronája, becsülete a fehér gyöcs, mely beborítja az ő becsületének testét.

Jó legyen hozzám és minden szavát szívesen viszem vissza fogom neki adni.

Mindenkit tudjon elfelejteni értem és én sosem fogom kérdezni, hogy kiket felejtett el miattam és ujjongok azon, hogy senkit sem kell elfelejtenem miatta.

Fogadja el tőlem az én életemet és én megosztom vele Istenemet, hogy megnevesedjünk egymásban.

Végtelenül büszke vagyok rá!

René.

XIX.

Augustus 10.

Még itt vagyunk e szép kis fürdőhelyen, e smaragd színű édenben, melynek szépségei iránt most olyan figyelmetlen vagyok. Erkölcös tiszteletben szinte imádtam mindig a természet és most mégis, mintha fátyol volna a fák, a fűvek, a virágok, a csillagok és a bogárcák közt és közttem. Tekintettel egy szép rózsát bevezni, később megrestelt meghatottságot suttogni a csillagoknak, imádkozni egy fűzfa alatt, melynek ágai úgy hajolnak le, mint egy dóm boltívei — ez most hűtlenség volna valaki ellen, vétek.

Itt tértül pedig másféle életem...

Másféle tértül csakugyan? Agyvelőm, a mely mostanában olyan figyelmeztetlen, siralmasan tétova emlékezőtehetségem igyekszik a kevés mult olvasmányokból képét rajzolni annak, hogyan érezték magukat a többi lányok ekkor, milyenek voltak... Bennem nincs a regények nyugtalanságából, a költemények forróságából semmi. Lényegben nagyon az vagyok, a ki voltam és ez a legtöbb, a mit Renének adhatok, ez, hogy azelőtt sem voltam más. Mintha mindig őt vártam volna. Csak teljesebb lettem és most azt is tudom, hogy ki vagyok és a mikor

tudom, hogy ki vagyok, ugyanabban a tudatban tudhatom azt is, hogy ki voltam... És reki is minden hálammal azt köszönöm, hogy megmaradhattam annak, a ki voltam. Tiszta maradhattam, maradok. Megtaláltuk egymást és nem kellett kieserlődnünk, összeszokunk. Mindig csak egymásnak voltunk hiszen. Most találkoztunk és én mielőtt még őt megismertem volna, úgy szerettem az édes anyját, mintha édes szülém volna nekem.

Néhány napig maradtunk még itt. Tíz-tizenkét napig talán. René előbb utazik, már holnapután. Dolgai vannak otthon, jó részt közös dolgok már. Hivatala, a teendői nagyon érdekelnék. Szeretem a munkáját, enyém már ez is, közös, miénk és szeretném neki könyvűvé tenni, ám nem akarom, nem tudom, nem merem őt fölösleges kérdésekkel terhelni. Lassan, halkán szeretném magam belopni életének ebbe a részébe és ő ne tudja, hogy én is viselni akarok mindent, mert ez akkor talán bántaná őt.

Sokat beszélünk arról, hogyan, miként lesz ezután. Isten boldog közelségben van minden és René, szép férfias Reném, szinte nőies, szinte gyermeki örömmel tud foglalkozni jövődőlakásunkkal. Én nem akarok rendezkedni. Ha hazaérünk, szépen elbúcsúzom azoktól, a miket otthon szerettem, a hollandi commodetól, az öreg pohárszéktől, a bronzal pántolt íróasztaltól és magammal viszem, (magunkhoz viszem) szép régi poharamat, a flandriai terítőt és a gyengédség mosolyú rózsaszínű kis agát-csészemet. Antal bácsit is magunkhoz viszem és ha néha haza akarok majd gondolni, akkor ő asszonykoromban is kisasszonykám fog nevezni. Örömmel fogja megtenni a kedves. Néha meglátogat Aucassin úr is. Megígérte. És szeretni fogok mindent, a mi Johanna mamáéknál van. Úgy megyek oda, mint haza, igazán haza. A kedvemért egy szöveget se változtassanak. Vasárnaponként beülök a tábornok régi karoszkékébe és Johanna mama elmondja, hogy milyen dalokat mondott Renének, a mikor még bölcsőben feküdt, egészen kis gyermek volt, arca akkora, mint most az én tenyerem.

XX.

Augustus 15.

René elutazott. Kikísértem a pályaudvarhoz, mintha mindig így lett volna és a mikor a hosszú vonat nagy sipolással elvitte tőlünk, örültem a közeli viszonylatásunknak. Az ő jóságát most a Johanna mama kezében — számtalanszor keresi egy nap ajkam — lelem meg, szemének fényét is az övében és a szavait is az édesanyjában. René még mindig az édes anyja nyelvén beszél, pedig már huszonhét éves és járt már kívül is. A szavakat, a miket kint kapott az életben, másoktól és nem mindig szép emberektől, leveti, ha hazaér. Ő olyan tiszta, olyan derék. Mindig meg fog maradni nekünk, Johanna mamának és nekem...

És a drága most a meleg városban miattam is fáradozik. Már miattam is.

— Nem teher ez Magának ugy-e kedves?

XXI.

Augustus 16.

Tric-Trac irt. Üdvözölte Johanna mamát is, kézcsókját küldte mindkét anyámnak, drága és jó. Örül nekem és boldog a boldogságomnak. — Találkozni fogunk húsz esztendő múlva, talán csak még később. Areza árkolt lesz, mint az enyém. Öreg lesz, mint én, de öregsége nem az én öregségemnek lesz tükré. Nem együtt fogunk megöregedni és én ha akkor találkozni fogunk, e fájdalmas ünnepen, esodálkozni fogok és nem fogom tudni megérteni, hogy egykor mély érzélemmel voltam Maga iránt, érthetetlen lesz... akkor... nekem... hogy voltak éjsza-

kám egykor... (most...) a melyeken nem tudtam aludni Maga miatt.

Ezt írta Zápolya neki.

És a mikor Tric-Trac — egyetlen, finom barátom, hogyan szeretheti azt az embert, a ki ezt meg nem érdemli, hogyan szeretheti, hogy ezt meg tudta tenni — a mikor jó barátom figyelmeztette Zápolyát a szép ígéretekre, a miket egykor tett, az ezt felelte:

— Csak a szolgálta és egy szó kényszer-rabságában, az úr leveti ígérte, ha Magának úgy tetszik, megszegi azt.

Szegény, szegény rossz Zápolyánk. Ha tudná, hogy mennyire a szavak kényszerében él. Foglya egy szép szónak, százszor és örömmel elismételgeti azt és meg mondja hosszan és elmélázva, a szép szavak szinte tágra nyitják szemüket, mint egy élő valaki, egy beteg valaki.

És hogyan van, hogy Zápolya úr nem borzong meg belső indulataitól, melyekről egy izben kérkedőn mondta, hogy gyönyörűek, ám kárhóztosak.

És nem értem meg Tric-Tracot, hogyan búsulhat ennyire egy férfi miatt. Nem értem őt. Pedig én szeretem Renét.

René a jóság, René a hűség, Renével egy életre szólnak egymásnak.

Úgy akarok jó lenni Tric-Trachoz, hogy ő azt észre sem vegye. Szép fehér hajú ifjúságomat szeretném odavenni házunkhoz és dédelgetni és becézni őt, mint egy szép nagy gyermeket. Meg fogom kérni, hogy zongorázzék és doboljon és beszéljen, hogy örömeink teljék benne Renének és nekem.

Olyan boldog legyen Tric-Trac, mint a milyen boldog most én vagyok.

Mert boldog vagyok. Félelem nélkül mondom ezt és alázatban.

Johanna mamának ma megvallottam a selyemtáska történetét, azt, hogy előbb Tric-Tracnak szántam, azután neki. Megkértem, ne haragudjék rám azért, hogy miatta hűtlen akartam lenni valakihez. Sem őt, sem Tric-Tracot ezzel megbántani nem akartam. És selymen fogok himet varni neki is és Tric-Tracnak is, Renének is. Újjaimat megvérezni szeretném mindazokért, a kiket szeretek.

XXII.

Augustus 18.

Az utolsó estém ez itt, a nagy hegyek térdén, melyekre szeretnék lekuporodni, mint gyermek egy óriás térdére. A lehetetlennel szeretném felmelegíteni nagy jeges szakállukat, valami jót szeretnék tenni, valami lehetetlenül jót szeretnék tenni, a nagy hegyekkel, a melyek jók voltak hozzám, hiszen ösvényükön találkoztam vele, a kivel egész életünkön át egymás felé tartottunk.

Nagy égi vihartól hangos az este és a mennykő úgy csattog a levegőben, mintha óriások az ősvilág vad szikláit robbantanák. Hó esik augusztusban, ritkaság ez és félős, mint egy időnap előtti vég, egy korai halál... Oh!... A százasodó fenyeszek gyermeki alázatban hajlodoznak a levegőben, a szélben recsegő hangjuk gyámoltalan sírás, pedig ez óriási fák milyen erőseknek látszanak, mintha ők volnának a félelem testvérei és most csak siránkozni tudnak a félelemtől. Babonás jámbor titok gyertyákkal imádkoznak. Szájuk a jó Istent szólítja, de félek, hogy szívük, együgyű pogány szívük, öntudatlanul is a vihart kerleli félőn és imádon. Keresztény hitemet nagy félelmek közben sem veszttem el, e háborgó, félős vihar is csak Istené, mint a fák, a világ, én... És kezet csókolok bízva a Jó Istennek, a reggel és a viharok Istenének, keresztény Istenemnek.

És bizok... és félek... Papírra kell vetnem,

hogy szegény riadt elmém szabaduljon ez emlék látomástól. A kárpáti sasok, rossz fekete sasok lejöttek magas szikla fészkeikből. Sas és fészek! A fészek szelíd, puha, oltalmas és védekező és e dühödt madarak, sikongó, röpködő gonoszok is fészeken lakának. Kicsinyeket oltalmazzák ők is? ... Valamikor a sas is kicsiny fióka?

Csak novemberben jönnek le máskor a hidegded föld fázós völgyeibe a sasmadarak és ma megjelentek augusztusban. Egészen alant jártak. Szárnyuk repdesében csunya zajt csapott, olyant, mint a levegő vasgége, a mit az ember talált ki és a mitől félek, mint egy kérdéstől és egy kísértéstől és a sasok káromló hangja is olyan volt, mint a rossz embereké. Egészen alant jártak, szárnyuk úgy csapkodott, hogy hinni lehetett, tüzet fog a heves mozgástól, nagy körben futottak, mint a villámlás, a melyet talán ők hoztak alá és csunya indulattal vadásztak.

Rút éhségük mit keresett. Pihés csirkét, húsért ártatlan kis állatát, Isten gyapjaskáját, a báránykáját vagy emberi gyermeket... Talán a legfiatalabb boldogságot...

Holnap indulunk és a vihar addigra megetté a sétatért rózsáit. Hidegek lesznek a rózsatők és csupaszok, mint egy test, melynek arczáról a halál mulasztotta el, a pirt... És hogyan szerettem pedig egész szép boldog nyaramon e rózsákat... És a sasok az alantjáró, rossz emberhangú sasok... Miért éppen az utolsó estén... És miért nincs itt René...

XXIII.

Augustus 19.

Fázós a reggel, de derült. Tiszta, mint egy hideg kristály. Alig pár óra és már indulunk. Érkezésem sem engedné, hogy most még írjak e kék selyem kötésű kis könyvembe, de nem

tudok úgy, hogy az utolsó, a mit e helyen lejegyeztem, a rossz vihar legyen, a rossz vihar, melynek emléke ma olyan bennem, mint egy lidérces, babonás álomé... Ha szent vallásom engedné, hinnék az álmokban.

És valami derűről szeretnék írni utoljára.

LOVAG HOEN TÁBORNOK,

sajtóhadiszállásunk parancsnoka, a cs. és kir. hadilevélár új igazgatója.

Nem a boldogságonról, ez túlszent, valami idegen derűről, Aucassin úr mosolyáról.

Aucassin úr mosolyog. Egész nap mosolyog. A csomagokat a pályaházhoz fuvarozta, utazási jegyeket vált, atyáskodik és anyáskodik fölöttünk, három szegény nők fölött és mosolyog. Az útnak örül, mint egy gyermek és ez öreg, öreg polgár ember, Franciaországból való, régi városi nemes ember, Pestnek ujjong és Budának, a városnak... a városnak és felhők, füstnek és madárnak útja alatt terpeszkedő, szélről vasból nyult pályákat eregető, kőből való e nagy mesének, a városnak, a hol emberek laknak.

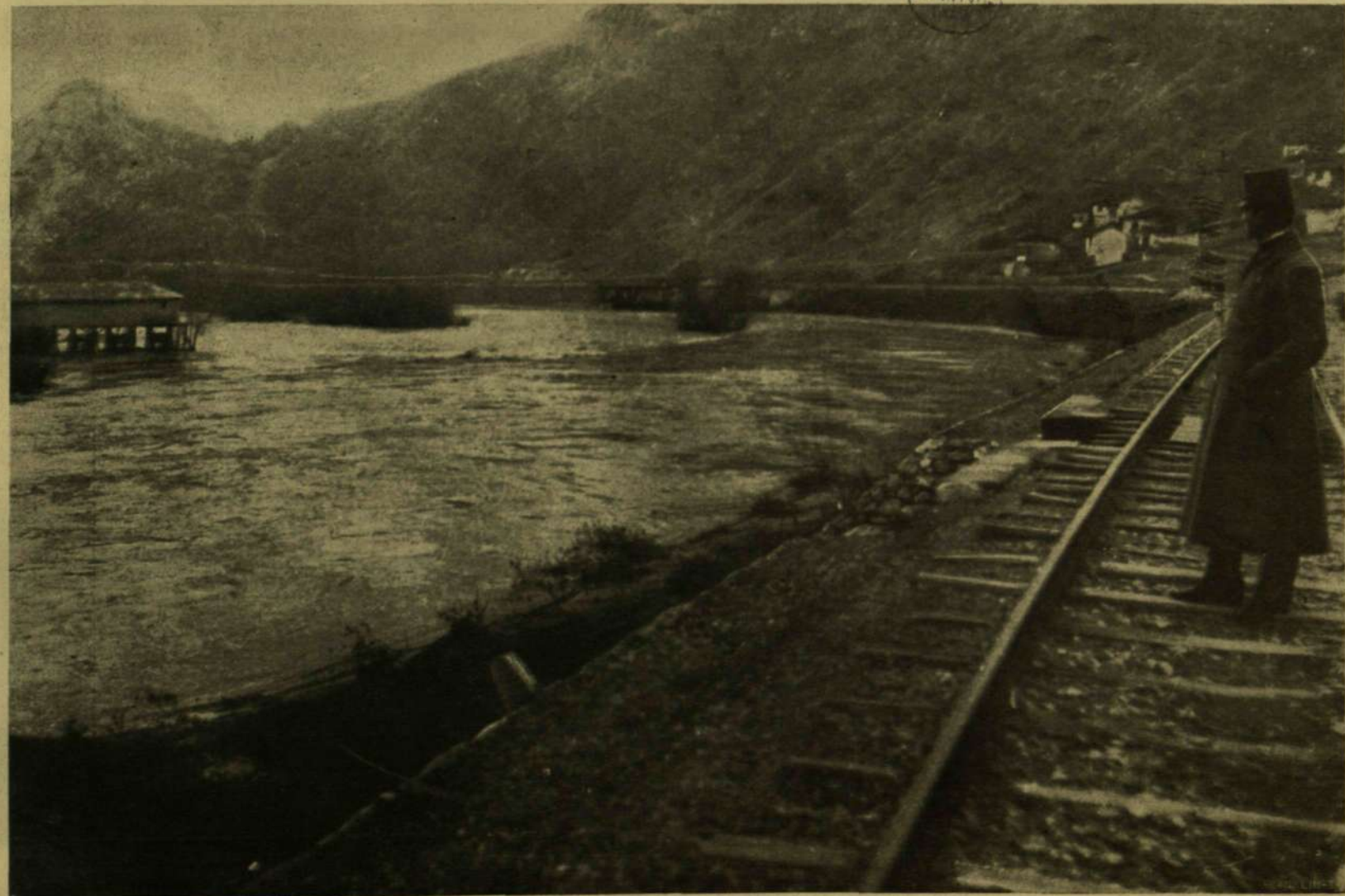
— A városban villámhárítók vannak — mondta a tegnapi viharos estén a félelemtől dideregve olyan kedves volt, olyan szinte gyermeki, hogy most ösztönös bocsánatát kérem azért, mert meghitt könyvecskémbé valamikor azt jegyeztem fel róla, hogy a feje néha olyan, mint egy vattába pólyált körte. Milyen bölcs és gyermeki derűvel mosolyog most e kedves vén körte, a melyben olyan sok év óta annyi sok szép francia szó él gyönyörű rendben egymás mellett. Az Aucassinnek tíz nemzedék óta városi család és bolondul örül a hazai útnak, a városba való útnak és mosolyog, mosolyog, mosolyog...

Lehunyt szemem és gondolatban még egyszer és hálával körüljárattam a nagy természeti szépségeken, mik tegnap estig az anyimek voltak. Ezt elteszem, elviszem Renének...

Magamnak Aucassin úr mosolyát viszem el a helyről, hol boldog lettem, boldog maradtam. Magam-

nak szerénységből csak ennyit. Istennek sose kelljen megbüntetnie a belső kérdéseket és nem is érdemel többet, mint Aucassin úr mosolyát. És ez is olyan nagyon sok. Egy öreg és nem gazdag és fehér hajjal is dolgozó ember, a ki mosolyog.

(Folytatás következik.)

A VARDAR VÖLGYE KRIVOLÁCNÁL, A HOL A FRANCZIA CSAPATOK ELSŐ VERESÉGÜKET SZENVEDTÉK.

KUROPATKIN AZ OROSZ KATONÁKRÓL.

Mikor egy nemzet elveszt egy nagy háborút, rendesen — sőt csaknem mindig — a főhadvezért okolja utólagosan a kudarczért, s az kell, hogy a bűnbak legyen. Természetes valami ez. A nép sohase bír elegendő önismerettel, a maga fajtáját különbnek tartja minden másnál, s nem bír megbékülni azzal a gondolattal, hogy az ellenség serege erősebb volt, s annak katonái vítézebbül verekedtek.

Így történt az orosz-japán háború végén is — ezelőtt tizenegy esztendővel — hogy egész Oroszország a generalissimust, Kuropatkin-t okolta a szenvedett vereségeért. Lapokban, könyvekben támadtak ellene, a katonai kaszinókban tartott felolvasásokban vádakkal illeték, sőt még hadbírósg elé is állították. A legyőzött hadvezér szükségének tartotta ekkor, hogy önigazolására egy terjedelmes jelentést intézzen magához a cárhoz, a melyben elmondja a történeteket. Sőt szükségesnek tartotta azt is, hogy ezt a jelentést nyomtatásban is közölte tegye.

Kuropatkin tiszteltre méltó loyaltással a cárral szemben is magára vállalja az elkövetett hibák jelentős részét, s nem igyekszik oly módon kibújni a felelősség alól, hogy minden rosszat másokra, nevezetesen alantasaira hárít. Ez a loyaltás megnyilatkozott akkor is, mikor a háború befejezése után elbucuzott katonáitól, s az utolsó napiparancsot intézte hozzájuk. Ebben a napiparancsban ezt mondotta: «A legnagyobb hibás én vagyok, öreg vezérek». A cárhoz intézett jelentésében pedig pontosabban szedte azokat a tévedéseket és hibákat, melyek miatt saját magát okolja. Ezek közül szerinte legfőbb az, hogy nem szervezett eléggé erős hadsereg tartalékot, hogy feltétlenül megbízott az alantas parancsnokok képességeiben és jóakarataiban, s nem kergette el azokat sem, akik bebizonyították, hogy képtelenek. Ezeknek hamis jelentései okozták, hogy félreismerte a helyzetet, későn vette észre, hogy be van kerítve, s tetézte hibáját azzal, hogy

még ekkor is győzni akart, s túlkésőn rendelte el a visszavonulást.

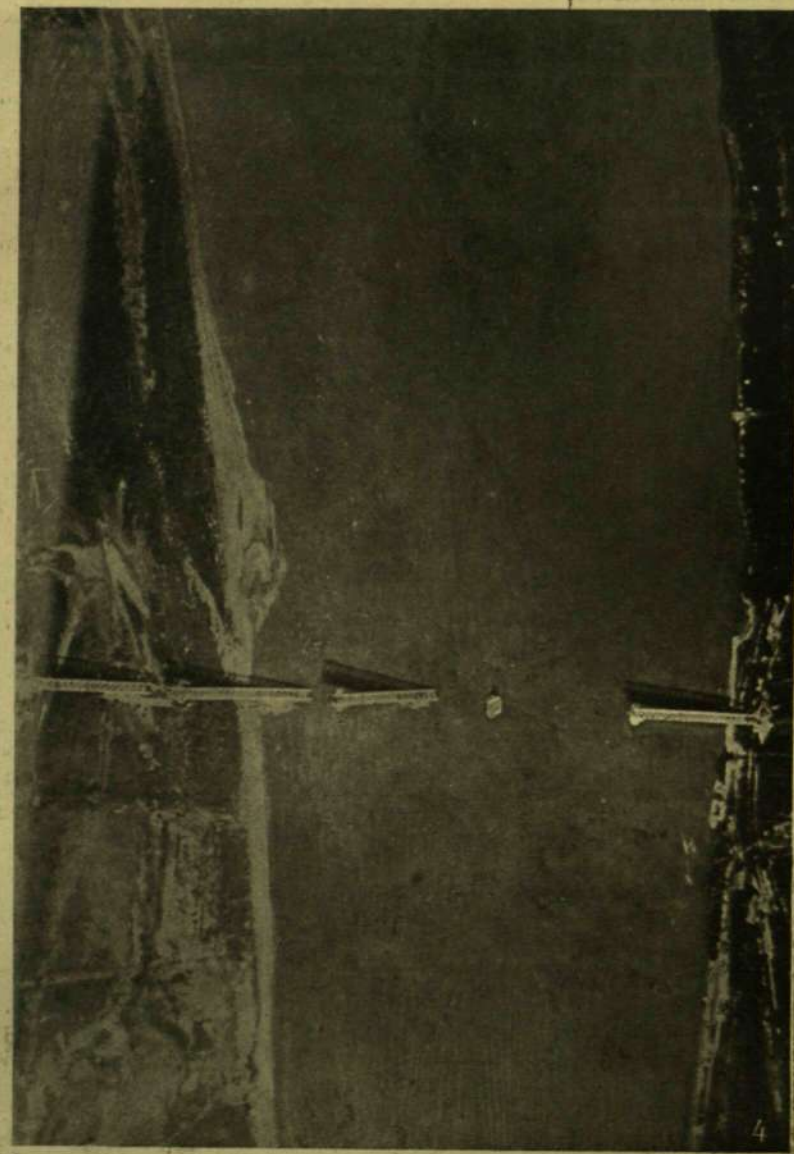
De a mily szigorú bírása önmagának, ép oly élesen ítéli el az alantas parancsnokok hibáit is. Kiváltképen a 2-ik hadsereg parancsnokát Kaulbars tábornagynagyt halmozza el szemrehányásokkal, a ki a mukdeni csatában a szélső jobbszárnyat képezte csapatával, tehát azon az oldalon állott, a honnan a japánok körülkerítették az oroszokat. Kuropatkin elmondja, hogy ő már február 18-án (1905) tudomást szerzett arról, hogy a japánoknak Nogi parancsnoksága alatt álló serege észak felé vonul az ő jobbszárnyán túl, ennél fogva parancsot küldött Kaulbarshoz, hogy támadja meg az ellenséget. A támadásnak az lett volna a célja, hogy megállapítsa az ellenség erejét és mozgulatának céljait. Kaulbars azonban azt hitte, hogy őt nyugat felől nem fenyegetheti veszély, hanem csakis délfelől, ennél fogva nem engedelmesskedett a főparancsnoknak, sőt minden erejét délfelé irányította. Másnap és harmadnap Kuropatkin megismételte a parancsait, de annak sem lett semmi fogantatja. Ekkor Kuropatkin a hadseregtartalekből küldi el negyvennyolc zászlóaljjal Golembatoffszky generalist Nogi ellen, de Kaulbars őt is feltartóztatja útközben, s délfelé irányítja Oku serege ellen. Ez alatt elvész négy becses s visszahozhatatlanul értékes nap s Nogi észrevételül egyre északibb pozíciók ellen halad és az oroszok arra a rettentő tudatra ébrednek, hogy jobbszárnyukat komoly körülkerítés veszélye fenyegeti. Kaulbars még ekkor sem ismerte fel a helyzetet. A legnagyobb veszély óráiban, a mikor minden egyes emberére szükség volt, kiszakított seregéből harminczkét zászlóaljat (az egésznek egy negyedét) s hátraküldte a front mögé Mukdenbe, — a mit később azzal indokolt, hogy veszélyben hitte Grekowitzt, a kitől két nap óta nem kapott jelentést, s azon akart segíteni. Végül pedig, mikor már tombolt is a csata, a legnagyobb küzdelem közepén megfosztotta parancsnokságuktól három hadtestnek a vezérét, s az egyiknek helyettesítéséről meg is feledkezett.

Kuropatkin előadása szerint arra a következtetésre kell jönnünk, hogy a mukdeni csata, s vele együtt a háború sorsa pusztán Kaulbars magatartása következtében is elveszett volna, még akkor is, ha semmi egyéb hiba nem lett volna is a seregnél. De a generalissimus elmondja, hogy volt egyéb is.

Az orosz sereg egyik legnagyobb hibáját abban látja, hogy nagyon különböző értékűek a csapatok. Egyes ezredek, a melyek rosszul verekedtek a háború elején, később megjavultak ugyan, de így is nagy különbségek voltak a csapatok használhatósága tekintetében. Ugyanaz a jelenség volt tehát tapasztalható, a melyet a mostani háborúban is lehetett konstatálni. Sőt a szibériai ezredekben is megvolt az a kiválóság már akkor is, a többiekkel szemben, a mit Kuropatkin annak tulajdonít, hogy a tartományok népe sokkal katonásabb természetű, mint a más országrészek lakói.

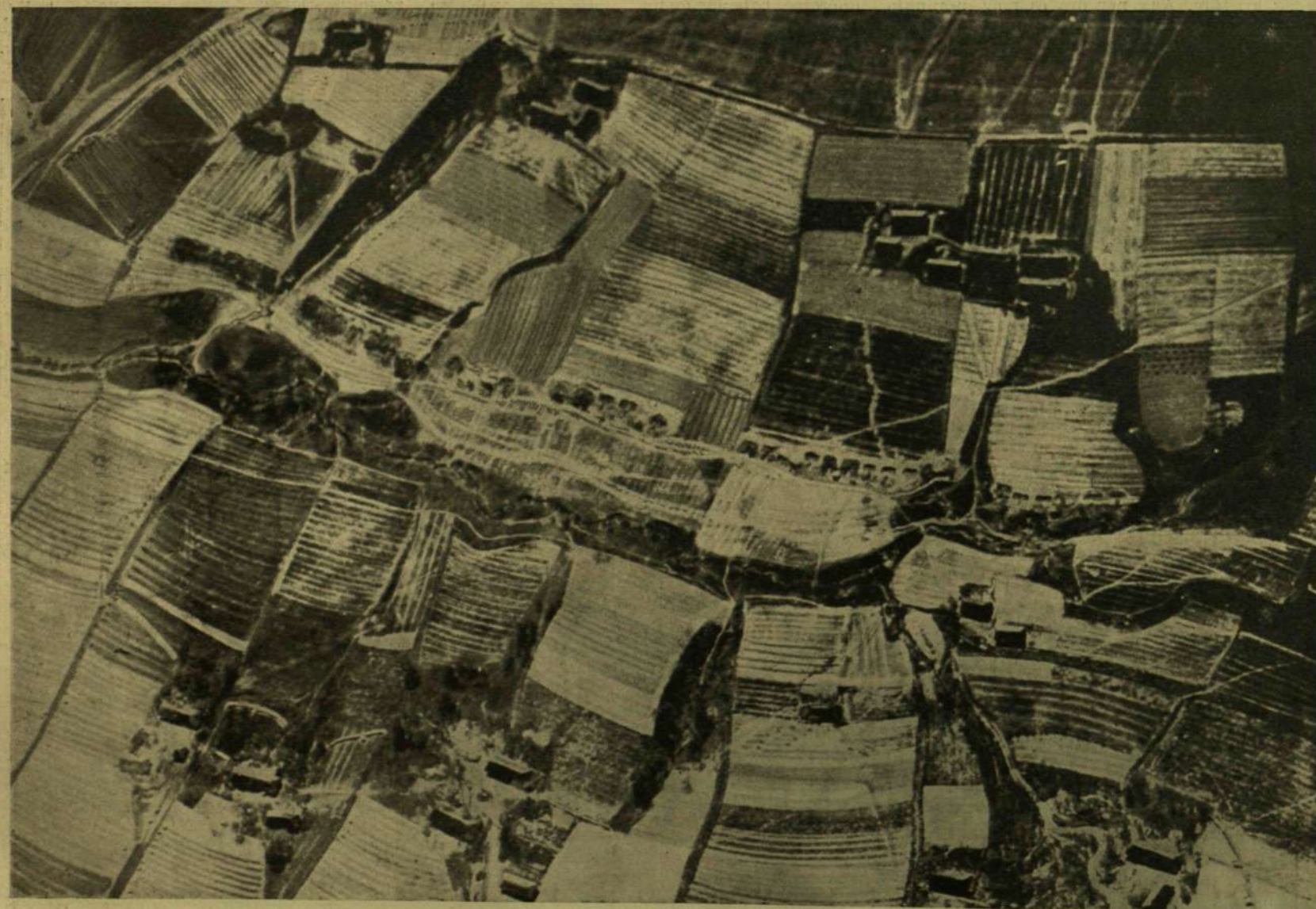
A vezetésben azt az igen lényeges hibát látja a volt orosz fővezér, hogy a földérfés hiányos, az ellenség állásait nem puhatolják ki elegendőképpen, a mi aztán az operációk bizonytalanságára vezet. Kivált az offenzívák esetén szokott ez megnyilatkozni s fokozta a rossz hatást az, hogy az alparancsnokoknál hiányzik teljesen a kezdeményezés bátorsága, valamint az a készség is, hogy a bajba jutott szomszédos csapatok segítségére siessenek. «A legénységben és a tisztekben — mondja Kuropatkin — egyaránt hiányzik a harcias lelkesedés, s kevés az arravaló törekvés, hogy fényes haditetteket hajtsanak végre. Az utolsó katonától kezdve föl a legmagasabb parancsnokokig hiányzik mindenki az a szilárd eltökéltség, hogy a megkezdett harci operációt be kell fejezni a teljes sikerig, — minden tekintet nélkül az áldozatokra. Általában a régi és új harcosok között nincs elég számú valódi katonai karakterrel felruházott férfiú, a kiknek vasból lennének az idegeik és a kik képesek volnának napokig tartó csatában egyhuzamban úgy kitartani, hogy el ne gyengüljenek».

Ilyeneknek ítélte tizenegy év előtt az orosz fővezér a maga katonáit.

FELVÉTELEK REPÜLŐGÉPRŐL A SZERBIAI HARCOK IDEJÉBŐL. — Egy géprepülés szándékú felvételei.

1. Uzsicze város 3000 m. magasságból. A kép bal oldalán levő fehér kacsaringós vonal a városból kiinduló serpentinút. — 2. Sabác 2000 méter magasságból. A kép jobb oldalán látható világos sík felületek a Száva által elöntött árterek, melyekből a bokrok, fák mint sötét pettyek emelkednek ki. A város utcái, terei, sőt házai is jól megkülönböztethetők. Az ilyen felvételek a tüzérség nagyon jó hasznát veszi. — 3. Két szerb csapatárbor (a kép közepén) 8000 méter magasságból, Uzsicze környékén a Djelinja partján. — 4. A Zimony-belgrádi vasúti hid 2000 méter magasságból. A baloldali a magyar, a jobboldali a szerb part.

FÉNYKÉPFELVÉTEL REPÜLŐGÉPRŐL.

Elrejtett szerb útegek a Macsvában, 2000 m. magasságból felvéve. A kép közepe táján balról jobbra menő világos csíksban az útegek, a sakk táblaszzerű részek megművelt szántóföldek, melyeket az útegek előtt elhúzó drótkadályok kereszteznek. A földiken elszórt házak mint szögletes sötét foltok tűnnek fel.

KÖDORSZÁGON ÁT.

Az első Balkán-vonat Szerbia újult földjén ugyanazon az úton szalad, a melyet rövid néhány hónappal ezelőtt a véres óriás aczel-eszmája taposott. A háború szereti a vasutat, a hol van, lehetőleg melléje szegődik és a vonalán nyomul. Idő a nyomait keresni van bőségesen. Hajnaltól késő estig tart az út Belgrádtól Pírotig és az expressz büszke kiváltsága, hogy leeresztett ablakfüggönyök nélkül, nyitott szemmel roboghasson végig a kihimvadt országon. A nyitott szemek tekintete feszülten figyelő, lázasan kíváncsi és a nagy félmúlt látomásaival teljes.

A földaráló világ az azonban nem protektora a neki tüzesedett kíváncsiságnak. A nagy tragédia immár kitakarított színpadja nagyon kevés érdekes kulisszát vagy dekorációt adott a félmúlt játékhöz és maga a dráma még kevesebbet hagyott rajta. A modern háború igen tiszta és szorgalmas háziasszony. Abban a pillanatban, a mint a véres munkának vége van, ezer meg ezer kéz dolgozik lázas igyekezettel, hogy a műhelyt kitakarítsa, a rendetlenséget megszüntesse, a mi a szilaj táncban megrongálódott, helyrehozta és megigazítsa. A helyiséget lehetőleg úgy adja át a holnapnak, a hogyan a tegnaptól egy viharos és örökké emlékeztető ma használatára átvette.

Természetesen ez nem mindig lehetséges. Mennél több pusztulékony holmi volt a nagy tánc szíkján, annál több olyan nyoma marad a tüzes orkánnak, a mit máról-holnapra nem lehet se kisöpörni, se összedrótózni. De Szerbiában nem voltak se gyönyörű dombok, se büszke márványpaloták, a melyeknek a romja monumentuma lehetne a történelem földrendésének. Belgrádban még belemere egy-egy nagyobb omladék fantasztikus szkelettje a hideg, felhős hajnali borulatba. Ama nagy kihűlt víziói még ott meredeznek a párák, fénytelen reggel szürkésében: de a hogyan nő a világosság, úgy fogy az, a mit mutathatna.

A tél leszedi a festéket a föld arezárról. De, úgy látom, sok színt erre az országra nem rak maga a tavasz sem. A szintelenség földje lehetett ez akkor is, a mikor a két halál lehellete nem sáppasztotta ónosra az arezárt. De most ez a fakóság egyenesen kísérteties. Föld, ég és levegő

szinte egybeolvad benne. Fáradt, hideg, sárgás barnaság fönt és lent, közel és távol elnyomó és kétségbeesítő egyhangúsággal. A szerb hegyek, a melyekről annyi véres felhő szállt a lelkünkre egy második Svájcznak rajzolták ott az országot a képzeletünkbe. A fantáziának ez az országa hamarosan belesüllyed a valóságba, a melynek bús, lankadt vonású agyag hullámai összecsapnak fölötté. Ezek a szerb hegyek, a miket órák hosszat a vonal mentén látunk, halk lejtésű, méla dombok, mintha csupa még fölhangolatlan, kopár, laza, agyagos óriási sírhalom lenne valamennyi. Egy katonatiszt levele jut az eszembe, a ki nem expressz-vonaton járta ezt a földet és ezt írta róla:

«A szerb hegyek... Mintha a jó Isten csak a mult héten teremtette volna őket tövig sárga sárból és azóta a folytonos esőben még nem tudtak megszáradni...»

A Polesie-mocsara nem lehet ennél puhább, ragadósabb, elnyelőbb, tapadóbb, rettenetesebb és vigasztalanabb. Oh ti, drága kis szürke óriásaink, a kik mégis át tudatok gázolni rajtuk!

Faluk, városok... ki a böles, a ki megtudja mondani: mi a különbség köztük? Az egyikben valamivel több ház, a másikban valamivel kevesebb. De maguk a házak csodálatosan egyformák. A szerb nem hosszabban építi a házat, mint a magyar, hanem szabályos négyyszögbe. Széle-hossza egyforma az épületnek, a mely így aztán torony formának hat. A tető mindenütt hajlított eszerép. A szűken mért udvar kerítése vályogból vagy téglából való rakott fal, széles, erős, nem ritkán magánál a háznál is magasabb. Ez a kerítés, némely nagyobb épület körül valóságos várfal: furesa, gyanakvó, bizalmatlan és különösen karakterisztikus. Egy-egy porta körül még furesábbat is látunk. Töltött homokzsákok gyűrűje övezi a házat, mögötte árok. Ez kétségtelenül a háború produktuma. De azok a súlyos, erős, komor kőkerítések nem újak. Miért páncélozták ezek az emberek így körül békés hajlékukat? Miért kívántak várakban lakni? Mi hajtotta a lelküket e szigorú és rejtélyes elzárkozásra?... Mi titkokat forraltak a falak mögött, hogy olyan magasra építették és oly súlyos kapuval zárták el őket?...

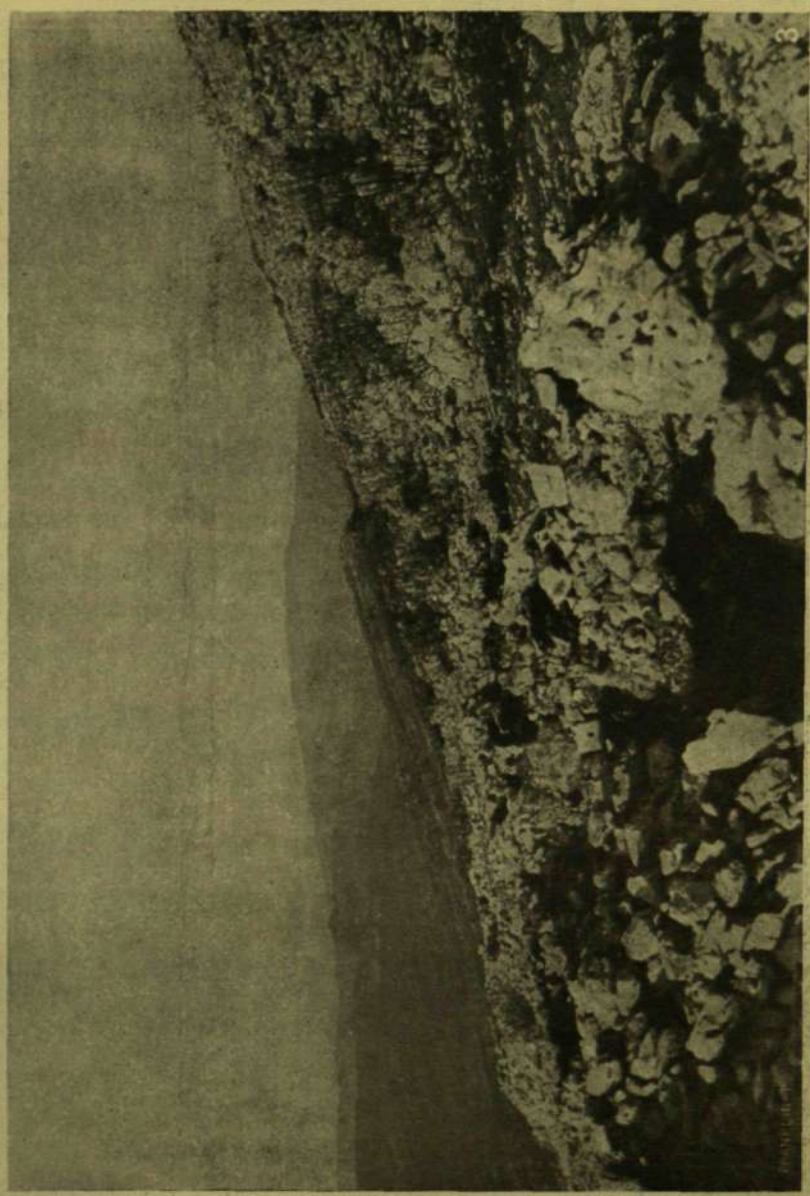
A lakat már lehullt. Falvak mellett suhan el a vonat, a melyek már nem őriznek titkot. Minden kapu, ajtó, ablak nyitva és belülről

homályos üresség mered ki a tompa téli világosságba. Egy teremtetett lelket nem találni se bent se kint: se az utcákon, se az udvarokon. Mintha egy óriási vakuum kiszedett volna innen minden életét.

De a legtöbb helyen már füstölögnek a kémények. Az udvarokban, a kapuban férfiak, asszonyok érdeklődő szemmel nézik az elrobogó gőzöst. Akad olyan is, a ki kendőt lenget vagy a kezével barátságosan int üdvözlöt. Szerbia második, történelmi jogon első fővárosában: Nisben akkora a hullámlás, mintha országos vásár lenne. És pedig nemcsak az állomáson, a mely bolgár, német, magyar, osztrák és török lobogók díszében várja a német császárt és a mely körül a hányféle zászló, annyiféle katonaság nyüzsög: hanem magában a városban is. Város... Mintha száz falu verődött volna össze a széles, lankadt völgymedence közepén. A lapos háztenger barna végtelenségét széles, fénylő sávok szelik át: sár-áramok a viskó-övezében. Valósággal hőmpolyog a sár a széles, egyenes utcákon és szinte hallani lehet a eszmák, becskorok czuppogását. Az alacsony ház-vadonból kevélyen emelkedik ki egy csomó jelentősebb épület. A kupolás székesegyház, a fehér-falu, kopár konak, de Isten házával és a király házával nagyobb, szebb, modernebb — a kaszánya. Nemcsak itt: másutt is. Minden szerb városban a hasonlíthatatlanul legszebb, legnagyobb, legrendesebb, akárhány helyen szinte monumentális alkotás: Mars Isten hajléka. Ez a nép semmit se épített olyan gyönyörűséggel, olyan szívesen és oly áldozatkészséggel, mint kaszányákat. Se lakóházat, se iskolát, se templomot, se gyárat: csak kaszányát, kaszányát és kaszányát.

Az alkonyat homálya hirtelen vastagodik. A széles völgy megszűkül. A Magas-Balkán komor, szürke sziklái fenyegető komorsággal merednek a magasba a mélyút mindkét oldalán. A sziklafalhoz tapadva fut a vonat. Lent a Nisava vize zug és hanykolódik keskeny, kemény ágyában. A hány hidon átjutunk: mind új; mellette a réginek darabokra tépett teste csonka tagjait, vagy a levegőbe meresztve, vagy a vízbe hajlítva, mintha véres, friss sebet áztatná.

Szöllősi Zsigmond.

1. Tengerpartunkat védő ágyú. — 2. Repülőgépek figyelő. — 3. A Monte Sabotino. — 4. Görz tölt. — 5. A délnyugati hadszíntérről. — Balogh Rudolf, a harcstörre kiküldött munkatársunk felvételei.

A GÖRÖG HATÁRON. — A VARDAR KÖRÜLI ALATT. — Jelfy Gyula, a harcstörre kiküldött munkatársunk felvétele.

NÉMET LOVASSÁG ÁTVONULÁSA KUMANOVO PIACZÁN.

MACZEDON ÖNKÉNTES CSAPATOK BEVONULÁSA KUMANOVÓBA.

A MACZEDONIAI HADSZINTÉRŐL. — Jelfy Gyula, a harostérre kiküldött munkatársunk felvételei.

ÉLELMI ÉS LŐSZERT SZÁLLÍTÓ TEVECSAPAT A BOLGÁR HADSEREGBEN.

SZERB HADIFOGSÁGBÓL MEGMENEKÜLT KATONÁINK EGY ŰSZKÜBI KÓRHÁZ UDVARÁN.

A MACZEDONIAI HADSZINTÉRŐL. — Jelfy Gyula, a harostérre kiküldött munkatársunk felvételei.

A MÁSOK NAPJA.

Regény.

(Folytatás.)

Írta Heyking Erzsébet grófné. — Fordította Kherndl Margit.

Mallone grófnét, a ki máskor férje illeten gondjai iránt teljes megértéssel viselkedett, ma saját ügyei egészen elfoglalták. Azzal kezdte, hogy Baby helyét kereste föl szemével és meglepődéssel győződött meg, hogy Ted mellett ül. Azután kissé előrehajlott és miután az összes nőket a hosszú asztalnál műtőben végig vizsgálta és hűga szépségével összemérte, elégedetten ereszkedett vissza, abban a tudatban, hogy bárhogyan is állott pillanatnyilag az érdek-küzdelem a két világ férfiai között, ez olyan este, a melyen kilátása van az európai nőknek, nem egy csorbát kiköszörölve, amerikai nővéreik egyik nagy életversenyének díját elnyerni. Személyes dícsőiséget érzett e mellett az előrelátó nagynénia miatt, hogy az utolsó hetek alatt a finom szálakat oly előrelátással és tapintattal sodorta, hogy immár elérte azt, hogy politikája gyakorlati eredményét learathatta, a mi, a mint tudta, amerikai földön nem minden diplomatának sikerül.

Mily bölcsen vezette a fiatal párt szerencséhez, mennyire egészen másképen, mint a hogy arra a szegény álmatag Iza képes lett volna.

Nővére után nézett szét, hogy az este jelentőségének tudatára jutott-e. De Iza Stonetower Night oldalán minden érdeklődés nélkül nézett maga elé; mint valami idegen bálványimádás terményeit bocsátotta el maga mellett a sok aranytálat és úgy látszott, mintha gondolatai ezalatt valami távol szentségben időznének.

Közönyössége bosszantotta Agát. Baby mégis csak hálásabb látvány volt fáradozásai jutalmazására!

Ő a pillanatnyi szociális mozzanatok különböző apró részleteit még feszültebb érdeklődéssel követte, mint máskor és mindent naiv örömmel szemlélte meg maga körül, csillogó szép tárgy gyanánt és ez az öröm lényeg legmélyéből fakadt, a mint azt Aga igen helyesen előre fölismerte. Aga régóta megértette Babyt, míg Baby csak lassanként jutott önmaga megismerésére és saját apró enjét még átkutatatlan

Harkányi (Atelier Knes) felvétele.
GRÓF SALIS-SZEVIS JÁNOS ALTÁBORNAGY,
a megszállott szerbiai területek főkörmányzója.

és bizonyára igen érdekes tárgynak tekintette. Sokszor mindenféle gondolat támadt Baby fejében, az ő saját, oly fontos egyéniségéről. Hogy vajjon honnan bírta azt az ösztönöszerű otthoniasság érzetét, oly környezetben, a milyen a mai? Miért látszott neki a környezet olyannak, a melyhez joga van és a melyben úgy találja föl magát, mint valami rég ismert kedves dologban? Dusterhusenben aligha szerezte meg a szeretetet az itteni jókedvű, gazdag élethez. Ez bizonyára vele született; talán abból az időből származott, midőn apja még élt. Nehány emléket őrzött meg abból az időből, midőn sok lovuk és szolgáljuk volt és midőn színes

selyem öltözetű urak lovukra emelték őt nevetve és azt mondták neki, hogy ő a Viktória és hogy segítse őket győzelemre. Mindez elmosódott volt, mint a távol álomvilág képei. Később valami rettenetesnek kellett történni, a miről azonban mama sohasem beszélt és azután Dusterhusenben ébredt föl. A mint ezt elgondolta, egyszerre maga előtt látta vélte a szürke egyemeletes házat, a befagyott tóval, a vén, csomós fűzfákkal és emlékezett arra, hogy ott sokszor szeretett volna kis feskévé válni, a mely őszszel elröpülhet. Most végre ő neki is szabad volt kiröpülni és oda kell törekednie, hogy a Washingtonban oly gyorsan repülő órákat teljes lelkeből kiélvezhesse.

Kis sóhajjal hangjában fordult Tedhez: «A sok embernek, a ki itt azt szeretné tudni, hogy hogyan tetszik nekem Amerika, mindig azt szeretném válaszolni, hogy miképpen lehet azt csak kérdezni is, hiszen itt minden gyönyörű».

Tednek jól esett Babyt így beszélni hallani, mert sok amerikai ember módjára ő is szeretne ha nemzetének kiválóságát elismerték. Az utolsó hetek alatt, mióta Babyval, Mallone grófné beleegyező bátorításával többször találkozott, mind növekvő fontosságúvá vált az a kérdés, hogy hogyan állja meg a próbát a nagy Amerika a kis kontesz szeméi előtt. Ted maga sem mondhatta volna meg, hogy hogyan került gondolataival erre a térre. Egészen észrevétlenül történt ez meg; hogy a szép Mallone grófné itt-ott kissé segített, azt észre sem vette.

— A legkedvesebb pedig a maga Amerikáján, — folytatta Baby — az, hogy itt igenis tudják az emberek, hogy miért vagyunk fiatalok és miért van erőnk; mindennap van valami új! Hiszen vállalkozó szellemű voltam otthon is. De mit használ az olyan helyen, a minő Dusterhusen, a hol semmit sem lehet tenni. És ott mindig oly rettenetesen egyedül voltam, hiszen egyetlen leány vagyok.

— En is egyetlen gyermek vagyok — mondá Ted, a ki ez által egyszerre rokonnak érezte magát.

— Igen, de az egészen más! — mondá Baby, — mert Amerikában szokva vannak ehhez. Frank bácsi azt mesélte a múltkor, hogy itt Washingtonban és Newyorkban olyan embereknek, a

milyeneket ismerünk, vagy nincsen gyermekük, vagy legföljebb egy! Nálunk Németországban az egészen másképen van; ott minden szomszédunknak egész csapat gyermeke volt. En azt sokkal mulatságosabbnak találom, — házasság embereknek sok gyermeküknek kellene lennie.

— Ha nagy névrokonom Ted Roosevelt hallaná őnt, — válaszolt Ted Vansittart mosolyogva, — nézeteit az összes amerikai nők példányképevé emelné.

— Egyébiránt Dusterhusenban is egészen kedves lehetett volna az élet — kezdé Baby újból, — ha mama néha kissé vigább lett volna. De midőn még egészen kicsi voltam, feltűnt már, hogy ő tulajdonképen sohasem nevet úgy igazában, mint más valaki. Mindig úgy hangzik nevetése, mint ha egyidejűleg kissé sírna is. Ez az életemet igen szomorúvá tette; de akkor mindig azt gondoltam magamban: na! végre is egyszerre beitt valami szerencse és akkor minden mesebe való szép lesz. Mama azonban úgy mondja, hogy a szerencsére nem szabad számítani.

— És miért ilyen szomorú a kedves mamája?

— Látja, erre nekem mindenféle elméletem volt gyermekkoromban. Dusterhusen mellett van ugyanis egy darab mocsaras pusztaság, a hol falmaradványok látszanak ki a gazból és hangavirágból; úgy mondják, hogy ott egykor város állott, a melyet a svédek elpusztítottak és a falusi tanító arra tanított, hogy Németország még ma is megcsúnyult a harmincéves háború következményeit. Midőn tehát mamát oly szomorúnak láttam, azt gondoltam, hogy alighanem ő is a harmincéves háború utóhatása alatt szenved. De ma már tudom, hogy ő a miatt nem bír megvigasztalódni, hogy papám oly korán halt meg.

— Bizonyára nagyon szerette őt?

— Arról én még sohasem gondolkodtam, — felelt Baby megilletődve, — de hiszen az egészen természetes.

— Egyébként önnek teljesen igaza van, hogy mégis csak létezik váratlan szerencse, — mondá Ted, hirtelen félbeszakítással, — nekem az volt ily szerencsém, hogy maga Amerikába jött.

Baby hirtelen megokoltak látta virágosokrátnézni meg nagy figyelemmel és ezalatt így

MIRKO MONTENEGRÓI HERCEG, MONTENEGRO
RÉGENSE ÉS NEJE NATÁLIA HERCEGNŐ.

válaszolt: «Oh igen, ez az utazás valóban gyönyörű! — Ön valószínűleg igen sokat utazik, — tette gyorsan hozzá.

— Igen, a mennyire üzleteim engedik. E nyáron a regattára készülök Angliába és Németországba. Már bejelenttem vitorlás hajómat. Azután Franciaországba megyek, az autófuttatásokra.

— Oh, mesés lehet, ha ilyenkor összes erőnket latba vetjük, hogy első legyünk, — kiáltott Baby meggyőződésteljesen.

— Mi amerikaiak azt megtesszük mindenben, a mibe belekezdünk, — válaszolt Ted, — akár sportról, akár komoly munkáról van szó. Hiszen csak az a valódi, a lüktető a nagy világfuttatásban, ha valami téren egész erőnket befektethetjük.

Baby egészen halkán sóhajtott, azután kissé fájdalmas hangon mondá: Én mindegyre a szép dologra sokat fogok gondolni, ha a nyáron ismét Dusterhusenben ülök.

Ekkor Ted kissé közelebb hajlott feléje és halkán mondá a sok hang kavargásában: Megbarátkozhatna azzal a gondolattal, hogy egészen Amerikában maradjon, Baby kontesz?

A leány fölnevet, gyermekes kérdő kifejezéssel, a mely nem igen tudja, hogy a kínált játékszer valóban neki van-e szánva? Ajkai mozogtak, de a válasz elhangzott az eltolódó székek zajában. Ted anyja ugyanis ebben a pillanatban fölcsatlazta az asztaltársaságot és a vendégsereg mintegy megkönnyebbülve áramlott a szomszédos fogadótermekbe.

— A bridge-játékhoz, a bridgehez — kiáltá több nő, mintha végre valami kívánságuk teljesüléséhez értenek.

Az asztalorokokat, melyek a teremben voltak, gyorsan elfoglalták és a játék lázas gyorsasággal megkezdődött. Néha csend uralkodott. Úgy látszott, mintha a kártyák hullása súlyos sorskérdéseket döntene el a nőkre nézve, a kik a földön mindent birni látszóttak. Egyikük diadémot hordott, a mely egykor Eugénia császárné volt, míg egy másik rubinokkal díszítte magát, a melyek a birmai királyi trónról származtak és a melyeket Mandalay meghódításánál zsákmányoltak. Egy jól fésült szőke fejcskén nagyon idegenszerű ékszer díszlett: egy emailrozott verébtől koronázva. Évezredek át nyugodott az egy fáraoleány sírjában, hogy itt a villamos gyertyák fényében új életre ébredjenek.

— De a legsajátságosabb ékszer mégis az amott: a szegény keresztire feszített szent, széthúzott karokkal és lábakkal, ragyogó kövekkel körülvéve, a melyek gúnyolni látszanak őt, — mondá a költő.

— Az az András-rendjel, gyémántokkal, — világosítja őt fel a statisztikai szerző. Kevésbé a boxermozgalmak kitörése előtt ajándékozta a cázar a kínai császárnak, rendületlen barátságá jeléül. Az udvar menekülésekor elrabolták és néhány héttel később Shanghaiában tűnt föl; ott megvásárolta jelenlegi amerikai tulajdonos-

ÖSSZEBOMBÁZOTT GYÁR BELGRÁDBAN A TOPCSIDERI UTON. — Korny István felvétele.

EGY 30 ÉS FELES MOZSARUNK ÁLTAL VÁJT ÜREG A TOPCSIDERI PARKBAN. — Korny István felvétele.

BUDUA TENGERPARTI VÁROS, MELYET MOST VISSZAFOGLALTUNK A MONTENEGRÓIÁKTÓL.

nője, a ki akkor éppen földköri utazáson volt. Valóban nem mindennapi ékszer.

— Úgy látszik, hogy mindennek, a mi a tengeren túl egykor nagy és hatalmas volt, itt kell végét találnia! — sóhajtott fel a költő.

— Miért végét? — válaszolt a szerző; mondja inkább, hogy újjáébredését, átváltozását. Az egyiknek ideje lejárt és mi itt a mások napjának virradását éljük meg.

Iza, a ki kissé oldalt foglalt helyet, boldogan, hogy vége van a dinner-nek és neki nem kell már beszélnie, egyszerre fölésmelt az utolsó szavaknál; teljesen azonosok voltak a szavak azokkal, a melyeket Erich múltkor a Fehér Házban mondott. Bizonyára ily eszméknek kell ennek az új, biztos jövőjű országnak levegőjében feküdni és a legkülönbözőbb szellemekbe belérepülni. Reszkette gondolt arra, hogy úgy a népekre, mint az egyes emberekre a legfontosabb azokhoz tartozni, a kiknek a napja még csak virrad. Érezte Iza az idők nagy bizonytalanságát és hogy hány-szor képzeljük, hogy a kezünkben tartjuk még azt, a mi már elmúlt. Ugyanaz a magyarázhatatlan félelem fogta őt el, mint előbb az indulás; rettegve szorította össze kezét és nem tudta, hogy mitől fél. De ekkor egyszerre Erichet vélte láthatni legnagyobb aggodalmában, vízió gyanánt, a ki a hidról, melyet a szerelem épített meg, bizalom-teljesen nyújtotta feléje kezét és úgy látszott, mintha a messze távolból hangját hallaná. Most már tudta Iza, hogy ebben a pillanatban Erich ő reá gondol, úgy mint ő Erichre és hogy Erich vágyódik, úgy mint ő is és egyszerre az a szilárd meggyőződés erősödött meg benne, hogy még azon az estén jelet kap tőle. Minden félelem eltűnt és a jövőbe vetett szilárd bizalom hatotta őt át. Szívesen haza sietett volna, mert egészen biztosan tudta, hogy ott valami szép dolog várakozik reá.

Végre előkerültek az urak a dohányzóból és Mallone grófné, a ki eddig védő legyezője mögött halkán beszélgetett Ted anyjával a terem végén egyik pamlogon — elégedett szempillantással lépett Iza elé.

— Attól tartok — mondta — hogy Frank egészsége miatt nem sokára haza kell mennünk; csak Babyra kell még várnunk, a ki a mint látom, a másik szobában még bridget játszik.

Iza rémülten rázkódott össze. Játék! Játék! ez a szó sohasem jelentett neki nyereséget, hanem mindig csak veszteséget, mióta annak idején először hallott róla. És most a gyermek játszott!

— Oh Aga! — sóhajtott föl aggodalmasan. — Na, nyugodjál meg — válaszolt halkán nővére — én úgy hiszem, hogy ez egyszer ez egészen jó befektetés.

A mellékeremből ezalatt nevetés és fiatalos hangok zürzavara hallatszott ki:

— Mindenemet elvesztettem Mr. Ted Vansittart ellen — szólott Baby és e mellett oly boldogan, ragyogóan látszott, mintha éppen

egy királyságot nyert volna. — Még többet vesztettem, mint mindent, utolsó adósságomat nem fizethettem ki, de Ted úr azt mondta, hogy nem tesz semmit, holnap majd eljő érte. — Igen, igen, Ted holnap eljön Önhöz és én is eljövök kérdősködni, hogy hogyan tettsz az este, — szólott az öreg Vansittartné, mialatt Mallone grófné most már elbűsült tőle.

Hideg volt a kocsisz haza, a bundák és takarók daczára. A kocsi négy utasa különböző okokból igen hallgatag volt. Mallone gróf és grófné azért, mert békítő fáradtság fogta el őket, mely mindig ott várt rájuk a kocsinál, mintha valami valóságos, kézzelfogható lény lenne. Iza és Baby pedig azért, mert a gondolatoknak özöne várakozott reájuk. A hó még mindig folyton hullott, mintha onnan jönne, a hol még sok van belőle. A házak bejárataihoz vezető kis lépcsőket már nem lehetett látni, el-tűntek a fehér hótómegekben. Az utcák néptelene és csendese voltak, de a lobogó fátylafényről látni lehetett, hogyan váltakoztak a hólapátok. Sötét alakok voltak ezek a sötét éjszakában, ismeretlen multtal és még ismeretlenebb jövővel, sötét búvóhelyekből jöttek és mindig ott találkoztak, a hol magával a természettel kellett megkirkóznia. Ezek dolgoznak egész éjjel, hogy szabadon tartsák az utat, a melyen másnap az öröm és a bánat fog majd járni.

Midőn Iza szobájába lépett, mindjárt az első pillantásra meglátta öltözője asztalán a levelet, a melyről az egész este érezte, hogy ott lesz. Teljesen meg volt arról győződve és mégis, midőn most maga előtt látta a borítékot a nagy szilárd vonásokkal, szíve dobogni kezdett; észrevette, hogy kezei reszkettek, mialatt a levelet gyorsan félre tolta, mintha tartalma másoknak a borítékon látható lenne.

— Hamar ágyba mama, — mondta Baby, a ki egy pillanatra anyja szobájába lépett, mintha még beszélni akarna vele, — olyan vagy, mintha lázas lennél. Aludjál jól, holnap reggel majd bejövök hozzád és mesélek valamit.

Iza alig hallotta e szavakat.

Végre a komorna is elment és Iza magára maradt.

Lágy fehér öltözetbe burkolva, öltöző asztalához ült, a kis villanylámpát előre tolta és a levél után nyúlt. Mialatt fölbontotta, megint érezte azt az eddig ismeretlen szívdobogást; egyszerre annak a tudatára ébredt, hogy először volt a kezében hozzája intézett szerelmes levél. Elpirult erre a gondolatra és kissé félénken átérezte azt az örömet, hogy oly rendkívüli eseményt élhet meg, a melyet csak fiatal lányok ismernek. De ez az öröme hálás meghatótsággal vegyült, hogy ezt a boldogságot megélhette. Elhunyt férjével az eljegyzés és minden egyéb egészen a rendes úton folyt le annak

idejében. A szülők készségesen megadták beleegyezésüket, a házasságot igen előnyösnek és helyesnek találták; édes, apró titkolódzásnak helye sem jutott és ő egyszerre csak asszony volt. Ma is alig tudja, hogyan történt meg mindez ily rövid idő alatt.

És most első szerelmes levelét tartotta kezében.

Tehát ilyen az, ha valaki szereti az embert? Ily lágyan hangzanak akkor a szavak? Ily erővel emelnek bennünket a magasba!

Van tehát csakugyan valaki, a ki csak azért akar élni, hogy őt boldoggá teghesse? A ki boldogságnak tartja, ha rá bizza magát? A ki az ő fájó emlékeit és csalódásait eszményi boldogsággá akarja átváltoztatni? A ki hidat tudott építeni a szív sötét magányából a boldogság napfényes otthonába?

Igazán van ez mind a világon? És megélheti ő ezt mind?

Most végigolvasta a levelet és rámosolygott, egészen csendesen, álmotagon, úgy a hogyan ritkán mosolygunk az életben.

Szeméi elisklottak a környező tárgyakon és nem látta őket, hanem helyettük csak a jövő képét, az új életet, a jövő napokat.

Ezután azonban szeméi mégis valami külső-ségen akadtak meg: meglátta a tükröt maga előtt az asztalon és látta, hogyan mosolyog annak mélyéből önmagára. Szinte megalhatva nézett képmására, a hogy egy kedves barát-nőre nézne az ember, a kit sok búban, bánatban ismertünk és a kinek egyszerre jóra fordult az élete. E mellett eszébe jutott egyszerre, hogy az amerikai lapok a szép Clam-Craven grófné-nak nevezték őt és most örült ennek. Valaminek lenni, hogy valamit adhassunk, mily boldogító dolog!

Oh! bárcsak sokkal több lenne az, a mit adhat — gondolta. Sajnálta kezdte tovasiklott életét, elmúlt napjait. Oly sok kincset pazarolunk el ifjúságunkban olyanokra, a kik nem becsülik meg s nem is sejtjük, hogy az út legközelebbi kanyarulatánál vár valaki, a ki a legkisebb ajándékot is imádó kezekkel fogadja. Oh bárcsak, vissza lehetne térni a multra!

(Folytatása következik.)

A NAGY HÁBORÚ ALBUMA.

Lapunk mint azelőtt, a mult évre is dús kiállítású, művészi díszű albumot ad előfizetőinek karácsonyi ajándékkul. Az album tartalma ezúttal a háborúval foglalkozik, úgy szövegében, mint rendkívüli művészi értékű képeiben. Kiváló művészeink:

Garay Ákos, Juszko Béla, Pörge Gergely, Vadász Miklós, Zádor István

illusztrációin és Helbing Ferencz által készített művészi díszeken kívül

nyolcz pompás mélynyomású műmelléklet

és nagymennyiségű érdekes fénykép, saját harctéri tudósítók felvételei adják az album illusztratív részét, a mely gazdagságával és értékével párját ritkítja a magyar irodalomban.

A szöveg a nagy háború hiteles, pontos, jól megírt története 1915 őszéig, haditudósítók tollából.

Az album úgy, mint régebbi albumaink is, 5 íven, díszes borítékban fog megjelenni, Juszko Béla színesen reprodukált festményével czímlapján.

Minden előfizetőnk — újkörk belépett új előfizetőink is — ingyen kapják az albumot, mint lapunk karácsonyi ajándékát.

A jelenlegi súlyos nyomdai munkaviszonyok miatt azonban albumunk nem készülhetett el karácsonyra, sőt mostanáig sem. Ezért még mindig némi türelemre kell t. olvasóinkat kérnünk.

A HÁBORÚ NAPJAI.

Január 27. Az orosz harczerén nincs újság. A nyugati harczerén a Dünában levő német állásokat szárazföldi tüzéség, Westend vidékét ezzel kapcsolatban ellenséges monitorok lőtték. A Vimy-neuville út mindkét oldalán a németek előzetes robbantás után 5—600 méter kiterjedésben megrohták a francziák állását, foglyokat ejtettek. Az ellenség eredménytelen ellentámadásai után itt és a legutóbbi napokban elfoglalt többi árkokban élénk kézigránt-harcz fejlődött ki. Lens városa erős ellenséges tűz alatt áll. Az Argonneokban tüzéségi harcok. Az orosz harczerén csökkent a harci tevékenység. A délkeleti harczerén Montenegro összes részeiben ép úgy, mint Szkutari vidékén teljes csend uralkodik. A montenegrói csapatok legnagyobb része le van már fegyverezve. A lakosság teljesen előzőkeny magatartást tanúsít.

Január 28. A beszarábiai batáron Toporounál ma reggel a 10. közép-galiciai gyalogezred osztagai megrohtak egy előállást, kézfutásban elfoglalták, betemették az orosz árkokat és legénységük nagy részét foglyul ejtették. A németek kisebb ütőzeteket jelentenek Vidys mindkét oldalán s a Stocbod és Styr közötti szakaszon. A nyugati harczerén a németek a neuvillei arcvonal-szakaszon visszaverték a francziák kézigránt-támadásait. Egy robbantási tölcserék az ellenség kezén maradt. Az ellenség többször bombázta a németek arcvonalát mögötti helységeket, a mire Reims bombázásával felelt. A 285. os magaslattal La Charadetől északra a németek megszálltak egy az ellenség által robbantott tölcserét. Az orosz harczerén a szokásos tüzéségi harcoktól és kisebb vállalkozásoktól eltekintve a tegnapi nap események nélkül telt el. A délkeleti harczerén csapataink most már Gusinje vidékét is megszállták itt nem akadtak ellenállásra. A montenegrói hadsereg leszerelése befejezéséhez közeledik.

Január 29. Az oroszok a Dnyeszter melletti Uszcsieszkótól északnyugatra a hidőrárok ellen heves támadást intéztek, de a vitéz védőcsapat visszaverte őket. A nyugati harczerén a La Folie majortól északra a németek 1500 méter kiterjedésben rohamot intéztek az ellenség árkaival ellen s 257 foglyot és 9 gépfegyvert hoztak magukkal. A Neuville mellett nemrég elfoglalt állások előtt a francziák ismételt támadásai összeomlottak, az ellenségnek azonban sikerült egy második robbantási tölcserét elfoglalni. St. Laurent nyugati

részében Arrasnál rohammal elfoglaltunk a francziáktól egy házesoportot. A Sommetól délre elfoglaltuk Erics falut, valamint a délről csatlakozó állásból mintegy 1000 métert. 936 francziát elfogtak, 18 gépfegyvert és 4 aknavetőt zsákmányoltak. Tovább délre Lihonsnál egy német felderítő osztag egészen a második ellenséges vonalba nyomult előre s foglyokat ejtve veszteség nélkül visszatért állásába. A Champagneban élénk tüzéségi és aknavető-harcz. A Combres-magaslaton a francziák robbantása csak csekély kárt okozott a legelől levő német árkokban. Az ellenség megkísérelte a robbantási tölcser megszállását, de jelentékeny veszteségei mellett visszavonulni kényszerült. Az orosz harczerén nincs jelentékeny esemény, a délkeleti harczerén csapataink megszállották Alessiót és San Giovanni di Medua adriai kikötőt. Sok hadi készletet zsákmányoltak. Montenegroban a helyzet változatlanul nyugodt. Bevonuló csapataink az ország különböző részeiben ünnepélyes fogadtatásban részesítik. Eddig a lovcseni zsákmány beszállításával a foglyúthelyeken 314 ágyút, 50-nél több puskát és 50 gépfegyvert szállítottak be. Az összeszámlálás még nincs befejezve.

Január 30. Az oroszok tegnap napközben megismételték az Uszcsieszkótól északnyugatra fekvő hidsáncz elleni támadásait, ennek meghódítására irányuló összes kísérleteik meghiúsultak a védők hősiességén. Az északrai harczerén csaknem minden részen időnkint erős tevékenységet fejtett ki az orosz tüzéség. A nyugati harczerén a Vimy-neuville út mentén és ettől délre tovább tartott a harc a németek által elragadott állások birtokáért. Egy franczia támadást visszavertek. A Sommetól délre elfoglalt állások szélessége 3500 és mélysége 1000 méter. Összesen 17 tiszt és 1270 főnyi legénység jutott a németek kezére. A francziák gyenge ellentámadását könnyen visszaverték. A Champagneban időközönként élénk tüzéségi harcz fejlődött. Pont a Mousontól keletrre a francziák élénk tűzest kezdtek. Az orosz harczerén nincs különösebb esemény. A délkeleti harczerén Montenegroban csend uralkodik. San Giovanni di Meduában 2 löveget, nagyon sok tüzéségi löszert, sok kavé és kenyérterménykészletet zsákmányoltunk.

Január 31. A mi három harczerénk egyikéről sem jelentenek jelentősebb eseményt. A németek az oroszok támadási kísérleteit a vismani temető ellen (az Aa mellett, Rigától nyugatra) gyalogsági és tüzéségi tűzzel meghiúsították. A nyugati

harczerén Neuville környékén levő új árkaikat a németek megvédelmezték a francziák azon kísérletei ellen, hogy azokat ismét hatalmukba kerítsék. A La Folie majortól északnyugatra ejtett foglyok száma 318-ra, a zsákmány 11 gépfegyverre emelkedett. A franczia repülőgépek által a nyílt és a hadművelleti területen kívül eső Freiburg városára dobott bombák viszonzásául német lég-hajók a két utolsó éjszakán a megerősített Párist, ugylászik kielégítő eredménnyel bombázták.

Február 1. Az orosz harczerén nincs különösebb esemény. A nyugati harczerén az angolok kis osztagainak rajtaütéssel Alessiostól nyugatra sikerült egy helyen átmenetileg behatolni a németek állásaiba, de mindentűn visszavetették őket. Fricourtól megakadályozták az ellenséget egy általa robbantott tölcser megszállásába. Innen keletrre német járőrök az angol állásokig nyomultak előre s veszteség nélkül néhány foglyúlyal tértek vissza. Egy német tengerészeti lég-hajóraj a január 31-től február 1-re virradó éjjel bőségesen robbant és gyújtó gránátokat dobott Liverpoolban és Liverpool mellett, valamint Birkenheadnél a dokkokra, kikötői és gyártelepekre, a manchesteri vasútvégekre és olvasztókra, a nottingham és sheffieldi gyárakra és olvasztókra, a Humbert és Great-Yarmouth melletti nagy ipari telepekre. Mindenütt nagy hatást figyeltek meg, hatalmas robbanásokat és nagy tüzeket. A Humbertnél egy úteget elhallgattattak. A lég-hajók, bár erősen lőtték őket, sértetlenül tértek vissza. A balkáni harczerén Montenegroban és Szkutari területén a helyzet változatlanul nyugodt. A lakosság magatartása kifogástalan. Egy német lég-hajó új eredményű támadást intézett az entente Szalonikiban levő hajói és raktárai ellen.

Február 2. Az Uszcsieszkótól északnyugatra levő hidsáncznál akna-támadásokkal kényszerítettük az ellenséget legelőlső árkaiból való kivonulásra. A németek Wieselschánál feldőltek egy orosz különítményt. A nyugati harczerén a Champagneban és St. Diestől keletrre erős ellenséges tüzéségi tevékenység. Az orosz harczerén a Sugana-völgyben több orosz támadást visszautasítottunk. A Col di Lana lejtőjén orosz árkász állást készítésével megszálltunk és levegőbe röpítettünk. A balkáni harczerén Albániában előcsapataink harc nélkül elérték a Mati-folyó déli partját. Montenegroban teljes csend. A német repülő Szaloniki kikötőműveiben nagy égéseket figyeltek meg, melyek nyilván a német lég-hajó-támadásból erednek.

MATTONI-FLE GIESSSHÜBLER

természetes
égyényes
SAVANYÚVIZ.

Az ISMERETTERJESZTŐ KÖNYVTÁR

a modern természettudomány és technika legnagyobb vívmányainak ismertetésére kiváló szakemberek tollából, mindenki számára érthető módon. Új kötetének

A MODERN KÉMIA

a címe.

A kémiai tudomány fontossága még sohasem vált annyira mindenké számára érthetővé, mint most, amikor a háborúban elért sikereinkben oly nagy része van a német kémiai tudomány óriási fejlettségének. A háború eredményeképp bizony várható a kémia iránti érdeklődés nagy fellendülése s ezért épen jókor, aktuálisan jelent meg e kötet, mely a kémia eddigi eredményeit az a mely teljesen tudományos színvonalon álló összefoglalás adja. A könyvet, melynek szövegét sok érdekes kép és ábra illusztrálja, egy kiváló magyar szakember, Unger Emil dr. ford. Philip O. James nagyhírű munkájából. A Franklin-Társulat kiadása.

Ára kötvé 8 K.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fia) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrassy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.

Gyermekeknek

legbiztosabb szer váltó-láz, hideglelés és száma-köhdögés ellen a magyar orvosok által 40 arannyal jutalmazott

Rozsnyay világhírű
Chinin-
czukorkája
és
Chinin-
csokoládéja

Nem keserű és így gyermekek szívesen veszik. Milliónyi nagy érdelem kísértette és törvényszerűvé. A valódi készítmény csomagolópapírosán Rozsnyay M. névalírása látható. 1 dró ára 12 fill. 25 dró egy dobozban 3 korona.

Kapható minden gyógyszer-tárban. — Készíti a feltaláló:
Rozsnyay Mátys gyógyszerész.
Aradon, Szabadság-tér 8. szám.

LOHR Mária

A főváros első (KRONFUSZ) Fikók: II. Fő-
és legnépszerűbb és legnépszerűbb 27. IV. Eski-ut-
caliphetisztító, Kacskeméti-u. 14.
vegylisztító é V. Harmad-u. 4.
V. Teréz-körút 39.
kelmeferestő Andrassy-út 16.
gyári intézete. Telefon: József 2-37. VIII. József-körút 2.

MEGHÍVÓ.

A Salgótarjáni Községháza Részvénytársulat folyó évi február hó 19-én délelőtti 11 órakor tartja Budapestben, V., Arany János-utca 25. szám alatt levő központi irodahelyiségekben

XLVIII. rendes évi közgyűlést,

melyre az igazgatóság a t. c. részvényeseket azonnal tisztelettel meghívja.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1915-ik üzleti évről;
2. A számadások előterjesztése, határozathozatal ezek és a tisztá nyereség hovatároltása felett;
3. Felmentés megadása az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak;

Budapest, 1916. évi január hó 29. én.

Az igazgatóság.
Felkérjük azon t. c. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni akarnak, hogy a részvényeiket a szelvényekkel együtt f. évi február hó 10. ig beazároják vagy a társulat fent jelzett helyén levő központi pénztárnál vagy pedig Wienben a K. K. priv. allg. österr. Boden-Credit-Anstalt-nál (I. Teinfaltstrasse 8.) tegyék le a részvény egy szavazatra jogosít.

Ertesítjük egyúttal a t. c. részvényeseket, hogy alapszabályaink értelmében az évi mérleg az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentéssel együtt f. évi február hó 11-től kezdve a társulat központi irodájában rendelkezésre áll.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Kiváló pontossággal szabályozza 10 évi jóállás mellett.

ÓRAK

ÉKSZEREK
dívatos és széles kivitelben.

EVOESZKÖZÖK
csúsz és alacsony ártól.

EZÜSTNEMÜEK
és
DISZTÁRGYAK
szigorúan szabott jutányos árakon készpénz és előnyös részletfizetési feltételek mellett beszereshetők.

BRAUSWETTER JÁNOS
CHRONOMETER ÉS MŰORÁSNÁL
Alapítványt Széchenyi 1847-ben. SZEGED. Ütödtető.
Több ezer alismerő levél. Legújabb díszes nagy képes rajzgyűjtemény és képtár.

HALÁLOZÁSOK.

Hősi halált haltak: POCZE MIKLÓS, 19. honvédseregbeli százados a volhiniai harcokban. — JÁLICZ ANDOR, a 11-ik dragonos ezred kapitánya, az északi harcokban súlyosan megsebesült Kolomeában. — BASTI JÁNOS, a 86-ik gyalogezred alezredese a harcokban szerzett betegségében 48 éves korában, Budapest. — JENYI HENRIK honvédtüzér százados, osztályparancsnok, a harmadosztályú hadiékítményes katonai érdemkereszt tulajdonosa, az olasz harcokban, a Monte San Michele védelmében. — REICH ATTILA tényleges honvéd-főhadnagy, a signum laudis tulajdonosa, nyakán ellen-séges golyótól találva, a bészarábái határon vívott harcokban. — ZOLTÁN LÁSZLÓ tartalékos zászlós, gazdasági akadémiai hallgató, az északi harcokban. — BÉBER SÁNDOR, a 29. számú honvéd gyalogezred tartalékos hadapródjelöltje, a bészarábái harcokban, 19 éves korában. — ZÁBER GYULA honvédszászlós, a Rarance mellett vívott ütközetben.

Elhunytak a közlebbi napokban: PEJACEVICH LÁSZLÓ gróf titkos tanácsos és kamarás 88 éves korában, Bécsben. — FENCZIKY MIHÁLY, Ungvár polgármestere, 74 éves korában. — ÁRNDT JÁNOS, a soproni evangélikus főgimnázium nyug. tanára 70 éves korában, Bécsben. — NÁGL IONÁZ főszabótanácsos, 65 éves korában, Budapest. — NEBENFÜHRER JÓZSEF főszabótanácsos, a képviselőház számvetésének főnöke, 48 éves korában, Budapest. — EÖRMÉNYESI FIÁTH KÁROLY István tudományegyetemi könyvtári segédtitkár 77 éves korában, Budapest. — KERSCHBAUMMEYER VIKTOR gyógyszerésztanulmányozó, 28 éves korában, Esztergomban. — GYÖRI IMRE temesvári főszolgabíró 55 éves korában. — TASCHLER JÓZSEF dr. szegedi büntető bírósági 48 éves korában. — FÜLE VILMOS pénzügyminiszeri számtiszt 33 éves korában, Budapest. — Kántorjánosi BECEGY GYULA, kir. tanácsos, nyug. járásbíró, 82 éves korában, Jászberényben. — Ifj. SZABÓ SÁNDOR IV. éves joghallgató 28 éves korában, Sárospatakon.

Özv. idősb. FÉSZ GYÖRGYÉ, szül. Berezik Gizella 72 éves korában, Budapest. — Sepsiszek-nagyborsosnyai özv. BARTHA LAJOSNÉ szül. faragói Kocsis Katalin 75 éves korában, Budapest. — Idősb. récei BÉKEFFY ISTVÁNNÉ szül. rádóczi Boda Mariska 54 éves korában, Diszelben. — Alsászi SZÁSZY JÓZSEFNÉ, szül. lilienfeldi Giller Margit, 85 éves korában, Divényen.

A VÖRÖS KERESZT

(A genfi egyezmény ismertetése).

Irta:

MOLNÁR VIKTOR

nyug. államtitkár

Ára 60 fillér.

Megjelent a Magyar Könyvtárban.

Rendeléseknél szíveskedjék lapunkra hivatkozni.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél Budapest, VI., Andrásy-ut 21. és minden könyvkereskedésben megrendelhető:

MIKSZÁTH KÁLMÁN ÉLETRAJZA

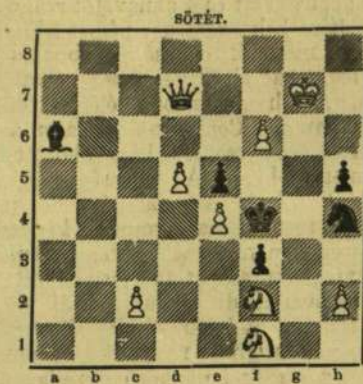
Irta VÁRDAI BÉLA

A nagynevű író egyetlen részletesebb életrajza. Mikszáth arcképfével díszített csinos kartonkötésben.

Ára 2 korona 50 fillér.

SAKKJÁTÉK.

2990. számú földvárny Berger Jánostól, Grác.

Világos indul és a harmadik lépésre matot ad.

2987. sz. feladvány megfajtása Ehrenstein M.-től. Bpest.

Világos. Sötét.
1. Vg3—h3 — Bf1×b1 Világos. a. Sötét.
2. Vh3—c3 stb.

2988. számú feladvány megfajtása Dr. Frankensteinől.

Világos. Sötét.
1. Vh5—e8 — Bb5—b6 Világos. a. Sötét.
2. He7—d5 stb.
1. — — — f5—f4
2. Vh5—g6 stb.

Helyesen fejtették meg: A „Budapesti Sakk-kör” (Budapest). — Hoffbauer Antal (Lipótvár). — Kintzig Róbert (Fakert). — Székely Jenő (Győr). — Bácsi Péter (Budapest).

Szerkesztői üzenetek.

Itélet. Bombasztikus hangzavar, melynek felszínén csak néha uszkal egy-egy erőteljesebb szó, vagy fordulat, az egésznek azonban sem lendülete, sem mélysége.

Quo vadis? A fájdalmas kérdés jobb feleletet is megérdemelt volna.

Albánia. Uteljárás könyvekből és újságcikkekéből, a szerző közel sem járt a leírt földhöz, — az ilyenek nincs semminemű érdekessége.

Smyrna szőnyeg

készen varrott, teljesen új, gyönyörű mintázattal, 3 méter széles 4 méter hosszú

1000 koronaért

a készítőnél eladó.

Budapest, VIII., Baross-utca 66. III. em. 11.

EGYVELEG.

* Bánya a kialudt vulkánban. A nagyvár cseh-orosz fűrdőhely, Franzensbad közelében van egy heg: a Rammerbühl, amely valamikor, sok évezred előtt tűzhányó volt. Most is látható a kráter, amely tele van lávaanyaggal. Egy vállalkozó most ajánlatot tett a heg gazdájának, Zedtwitz grófnak, hogy megveszi a hegyet, mert a látat ki akarja bányászni belőle. A láva, amelynek alkotó részeit trachit, bazalt és andezit közetek képezik, nagyon alkalmas ipari cikkek előállítására, mert könnyen megmunkálható. A Vezuv lávájából is már évtizedek óta készítenek dísz tárgyakat és apró szobrokat.

* A felhőkarczólok alkonya. Az izléstelen, sőt csúf amerikai felhőkarczólok, ezek a 20—30 emeletes bérházak nemsokára el fognak tűnni. Kiderült ugyanis, hogy ezeknek az épületeknek anyagát szolgáló vasat semmi módon sem lehet megvédeni a rozsdától. A híres newyorki városra pedig, mely csak 14 éve áll meg, a jövő éven csak annyira alacsonyul. Összes gerendái engedtek, mert meggyengültek a rozsdától. Már a mérnökök is belátják, hogy egyetlen ilyen vasépület sem állhat tovább 25—30 esztendőnél, ennyi idő alatt pedig az építési költség sem térül meg. Ujabbban a legnagyobb amerikai áruházakat sem építik magasabbra hat emeletnél.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” 1-ső számában megjelent képtalány megfajtása: Az előlított idő soha vissza nem jár.

Felelős szerkesztő: Holtsz Pál.

Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Vármeze-utca 11.

Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

A „Tábori” művész-színharmónia-készlet

3 darab kisalku „Művész-színharmónia”, különféle hangolásokban, köztük, a „Wagner”-hangszer-király.”

csak 3 korona! Ugyanaz a minőség, mint a 4, 5 és 6 K. nál, Budapest, VIII., József-körút 15. Kérje meg ma képes árjegyzékünket. Ügyeljen a „Wagner”-névre, mert könnyen tévedhet. Megrendelésekor küldendő.

Hogyan züllött el az orosz hadsereg?

Erről ad számot a Magyar Könyvtár egyik új füzet, mely közli Vereszájev orosz katonasorvos emlékiratait „Az orosz hadsereg züllése az orosz-japán háborúban” címmel. E rendkívül érdekes munkát a Magyar Könyvtár fordította. Ára 60 fill. Mindenki kapható!

AZ AÉRO

A repüléssel, léghajózással és a motorsportok minden ágával foglalkozó egyedüli magyar folyóirat.

Minden számában érdekes és eredeti fényképfelvételeket közöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és céljairól kitűnő és könnyen érthető népszerű cikkekkel rendelkezik.

Különösen figyelemre méltók a léghajózás és repülés hadi alkalmazásáról írott közleményei, valamint az ifjúság számára külön fenntartott kisrepülő-gép (modell) rovata.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szívesen küld

Budapest, I. ker., Rétke-utca 46. sz.

WÁGNER

HANGSZER-KIRÁLY

LEGUJABB KÉTOLDALU „COLUMBIA” HANGLEMEZE:

ÜZENET A TÁBORBÓL.

Hogyha édes ajkad...

(Mész Zoltán.)

Lassan. Zenei: Sas Náci.

FÉNEK.

Hogyha édes ajkad... Amikor eljössz hozzám...
De ha lelked mégis... Szomorú-túl-túl...
U-di-tó-csó-kod-at... o-da-ne-add-más-nak... Csak az es-ti-szel-lő... esondos fu-vaj-má-nak...
Akkor végy egy ró-zsát... tisz-ta-bő-fe-bő-ret... S csókoldaddig a-mig... é-gő-vo-rös-sé-let.

ZONGORA.

Mert le-het-a-szel-lő... mely-ko-rul-jeng-lá-gyan... Az én hozsám szőlő... so-haj-ta-som-vá-gyan...
En-csó-koljam az-tán... maj-dan vissza-ter-ve... Szomjas a-ja-kómmal... is-mit-bő-fe-bő-re.

Három hervadt rózsája...

(Áldor Miklós.)

Lassan. Zenei: Sas Náci.

FÉNEK.

Három hervadt rózsája... Maradt te u-tá-nad... Hosszú-túl...
Míg én cigányzó-nál... nő-tárgyba-vá-gyan... Gondtá-lam-el-tem... Te a nagy-lá-ten-bez.

ZONGORA.

mikor el-é-tem... Hosszú-víz-ek-vá-gyan... Zo-ko-gó-i-má-d-sig szől-fő-a-ből-tem-ből...
Térdes kuszba, buz-gón... Kö-nyű-rög-től-ér-tem... Boldog voltam ak-kor... te meg nem ta-lál-tál.

S győ-úr-bánt az é-let... El-múlt boldog... dő, vesztett boldog-ságom... Tű-bé fel nem é-let...
Föl-di-ud-víz-sé-ge-t... Most már te vagy bol-dog... én megérdemlek... I-mádkozom ér-ted.

A harctérről a szenvedő katona szeretetteljes üzenetét küldi az „Üzenet a táborból” c. dalban ahhoz, aki epedve várja hazatérését. Az „Üzenet a táborból” a hangja megérkezik minden sora a lelkihez fér és egész valónkot megragadja. Hasonló hatású a „Tábori” hanglemeznek második oldalát elfoglaló „Három hervadt rózsája” kezdő dal is. A „Tábori” hanglemez hangját és a „Három hervadt rózsája” Sas Náci nótáinak nagyszerű, művészi színes borítékát ellátott, 2 K. INGYEN KAPJA minden lemezvevő az „Üzenet a táborból” és a „Három hervadt rózsája” című dalok 20 dalt tartalmazó daloskönyvet.

A „Tábori” hanglemez című háborús jelenet Columbia kétoldalu hanglemezen jelent meg és kizárólag csakis

WÁGNER HANGSZER-KIRÁLY

a „COLUMBIA” világhírű hanglemez- és beszélőgép-gyár FŐRAKTÁRÁBAN kapható

Figyelem! BUDAPEST, VIII. KERÜLET, JÓZSEF-KÖRÚT 15. SZ. Óvakodjunk a pontos címre! az utánzatokról!

Lemezűrt ingyen küldünk. — Minden lemezevétnél tüket ingyen adunk!

Magyar Könyvtár
A FRONTRA!

10
füzet; tartalmaz

64
kitűnő elbeszélést és

3

koronába kerül,
tábori csomagolással
együtt.

Mindenütt kapható!

Faragó Jenő ifjúsági könyve

Kis mesék a nagy háborúból.

A háború érdekességeit mondja el könnyed, vonzó formában az ifjúság számára. Bevezetésében tájékoztat a háborús és katonai fogalmakról, — valóságos kis lexikonát adja a háborúra vonatkozó ismereteknek, aztán egy kis fiú háborús naplója alakjában közli a háború rövid történetét, megismerteti a hadviselő államok uralkodóival, kormányfőiről, a hadvezérekkel, háborús földrajz című szakaszában szól a főbb helyekről, a melyeknél a háború eseményei lejátszódtak, azután háborús meséket mond el prózában, versben, s a végén egy kis háborús anthológiát ad, jeles költők műveiből gyermekeknek való kedves verseket. A szép könyvbe Gergely Imre rajzolt szép képeket. Ára 3 K.

Megrendelhető: Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Bpest, Andrássy-ut 2. és minden könyvkereskedésben.

A SZÍV

a címe

AAGE MADELUNG

egyik legszebb elbeszéléseknek. Megjelent a Magyar Könyvtárban.

Ára 60 fillér.

Mindenütt kapható!

PRZEMYSLTÓL BREST-LITOWSKIG

Érdekes harcztéri élmények.

Irta Szádeczky Kardoss Lajos egyetemi tanár.

Ára 3 korona.

Ujdonság!

A szerző, mint a sajtóhadiszállás történetíró tagja vett részt az oroszok elleni hadjárat legdicsőségesebb részében s önálló felfogásban, a történelmi reminiscenciák nagy gazdagságával adja elő, a mit látott és átélt.

Megrendelhető: Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Bpest, Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

A Magyar Könyvtár AMATEUR KIADÁSA

64

elbeszélés.

10

kötetben.

Minden füzet külön kötésben, aranyozott színes címlappal van ellátva. A tíz kötet egy tokban van.

Ambrus
Heltai
Kafka
Kóbor
Krúdy
Lakatos
Molnár
Sebők
Szini
Szöllősi

Tíz magyar író és elbeszélő munkáját tartalmazza, igen izlőse kiállításban. Ajándékozára nagyon alkalmas.

ÁRA 6 KOR.

Megrendelhető:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 21. SZÁM

és minden könyvkereskedésben.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerű cikkeit ismert íróink írják. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és

az összes bérbeadó vadászterületek árverésének idejét közli.

A diszesen kiállított lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

RENDELÉSNEK SZÍVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

7. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 13.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A "Világkrónika"-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is csatolandó.

KATONÁINK A MONTENEGRÓI HEGYÉK SZIKLÁIN.